

741.682

๖๔๑๒ ก

การออกแบบปฏิทิน
หมู่พระที่นั่งในสมัยรัชกาลที่ 5

วิโรจน์ เรืองวิภาสรี

15 ส.ย. 2538

เค้าโครงศิลปนิพนธ์
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
เสนอต่อคณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

2537

193846

.....ประธาน

(อาจารย์สินินาถ เลิศไพรวัง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์กัลยาณี กาญจนตุล)

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมาย	1
ความสำคัญของโครงการ	2
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2

บทที่ 2 ทฤษฎีหลักการ

ปฏิทินแขวน	4
- ปฏิทินที่มีภาพประกอบ	4
- ปฏิทินที่ไม่มีภาพประกอบ	5
ขนาดและจำนวนของปฏิทินแขวน	5
สัดส่วนของภาพในงานปฏิทินแขวน	6
เนื้อหาของปฏิทิน	6
ลักษณะตัวอักษรและตัวเลขในงานปฏิทิน	6
การเข้าเล่มปฏิทินแขวน	7
การประดิษฐ์และสร้างสรรค์งานกระดาษกับความคิดสร้างสรรค์	8
ประติมากรรมกระดาษ	8
- ความหมาย	8

- ชนิดของประติมากรรมกระดาน	8
- อุปกรณ์และการสร้างงานประติมากรรมกระดาน	13
- ข้อควรระวังในการประดิษฐ์งานประติมากรรมกระดาน	15
การออกแบบตัวอักษร	16
- ตัวอักษรภาษาอังกฤษหรือตัวอักษรโรมัน	16
- ประเภทของตัวอักษรไทย	17
- ขนาดตัวอักษร	17
- เทคนิคการจัดตัวอักษร	18
การสร้างภาพประกอบสิ่งพิมพ์ปฏิทินและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	18
- ประเภทของภาพประกอบ	18
- คุณค่าของภาพประกอบ	19
- รูปแบบการนำเสนอภาพในปฏิทิน	19

บทที่ 3 กระบวนการศึกษาค้นคว้า

ภาควิชาการ	22
ภาคปฏิบัติการ	23

บทที่ 4 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป	25
ปัญหา	25
ข้อเสนอแนะ	26

ชุดงานปฏิทินหมู่พระที่นั่งในรัชกาลที่ 5

ภาคผนวก	31
---------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เนื่องจากว่าในปัจจุบันนี้มีสถานที่ท่องเที่ยวที่ทันสมัยอยู่มากมาย คนส่วนใหญ่จึงหันไปนิยมและให้ความสำคัญแก่สถานที่เหล่านั้นมากขึ้น โดยมักจะไม่ได้คิดถึงประโยชน์ และโทษที่จะได้รับ เมื่อมีสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ ๆ เกิดขึ้น จึงมีผลทำให้สถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมถูกคนมองข้ามไป ทั้ง ๆ ที่สถานที่เหล่านั้นเป็นสถานที่ที่สวยงามอีกทั้งยังเป็นแหล่งความรู้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็น วัด โบราณสถาน หรือพระที่นั่งต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระที่นั่งในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งมีความสวยงามอย่างมาก ทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม การก่อสร้างอย่างประณีตบรรจงด้วยฝีมือของช่างไทยในอดีต และในปัจจุบันนี้พระที่นั่งเหล่านั้นกลับกลายเป็นที่สนใจของชาวต่างชาติมากกว่าชาวไทยที่เป็นเจ้าของเสียอีก ข้าพเจ้าจึงต้องการให้คนไทยเห็นคุณค่าของสถานที่ที่มีความสำคัญในอดีตและมีความสวยงามอย่าง เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

จุดมุ่งหมาย

โครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการให้คนไทยในปัจจุบันมีความสนใจและเห็นคุณค่าของสถาปัตยกรรมอันเป็นมรดกอันล้ำค่าของไทย และต้องการให้คนไทยรู้สึกหวงแหน ช่วยกันทำการเพื่ออนุรักษ์สิ่งก่อสร้างเหล่านั้นไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ด้านสถาปัตยกรรมแก่ชนรุ่นหลังต่อไป และนอกจากนั้นยังต้องการดึงความสนใจของคนไทยให้หันมานิยมการเที่ยวชมพระที่นั่งกันมากขึ้น เมื่อมีคนนิยมมาเที่ยวชม ทางราชการก็จะมีรายได้และนำเงินส่วนนั้นมาปรับปรุงสถานที่เหล่านั้นให้คงอยู่ตลอดไป

ปฏิบัติการ

เพื่อให้ได้เห็นซึ่งความงามของลวดลาย และความงามของสถาปัตยกรรม ที่เห็นเป็นดั่งมิติในรูปของภาพหุ่นต่ำ เป็นเทคนิคการนำเสนอของภาพในแบบประติมากรรมของกระดาน เพื่อจะได้เห็นภาพดูสมจริงของลวดลายของพระที่นั่งได้อย่างงดงามตามธรรมชาติ

ความสำคัญของโครงการ

1. เพื่อเสนอความงามทางด้านสถาปัตยกรรมของพระที่นั่งในสมัยรัชกาลที่ 5
2. เป็นโอกาสที่จะได้แสดงฝีมือในการผลิตงานที่ตนเองชอบ
3. มีผลในการช่วยส่งเสริมให้คนสนใจในความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น พระที่นั่ง เป็นต้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

วิชาการ

1. ศึกษาความเป็นมาของพระที่นั่งในสมัยรัชกาลที่ 5
2. ศึกษาการจัดองค์ประกอบศิลปะทั่วไปเพื่อไปใช้กับงานด้านปฏิทิน
3. ศึกษารูปแบบต่าง ๆ ที่นำมาใช้กับงานด้านปฏิทิน
4. ศึกษารูปแบบและความเหมาะสมของภาพประกอบในงานปฏิทิน
5. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานประติมากรรมกระดาน

ปฏิบัติการ

1. ศึกษาเทคนิคการทำประติมากรรมกระดาน
2. ศึกษาเกี่ยวกับการทำภาพประกอบจากกระดาน
3. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการทำปฏิทิน
4. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวอักษรที่ใช้กับงานปฏิทิน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. อาจจะมีคนที่ได้เห็นงานแล้วมีความสนใจในพระที่นั่ง

2. อาจจะมีคนไปเที่ยวชมสถานที่ที่น่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม
3. เกิดความรู้สึกหวงแหนในสถานที่ที่เป็นโบราณสถานของชาติ
4. สถาปัตยกรรมของพระที่นั่งจะได้รับการเผยแพร่สู่สายตาประชาชนมากขึ้น

บทที่ 2

ทฤษฎีหลักการ

ปฏิทินที่มีอยู่ในปัจจุบันมีอยู่หลายประเภทด้วยกัน แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงปฏิทินประเภท
แขวน

ปฏิทินแขวน

ปฏิทินแขวนเป็นปฏิทินที่ใช้สำหรับแขวนภายในตัวอาคารบ้านเรือน จะมีขนาดเล็ก
ใหญ่ และมีทั้งแนวตั้ง แนวนอน ส่วนรูปทรงก็จะเป็นรูปสี่เหลี่ยม เมื่อแขวนปฏิทินจะต้องมีความ
สมดุลย์กันคือ ไม่เอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง และปฏิทินแขวนที่เห็นกันจะมีอยู่ 2 ประเภท คือ

1. ปฏิทินที่มีภาพประกอบ
2. ปฏิทินที่ไม่มีภาพประกอบ

ปฏิทินที่มีภาพประกอบ

ปฏิทินชนิดนี้จะแบ่งเนื้อหาเพื่อเป็นภาพประกอบไว้ส่วนหนึ่ง ปฏิทินหนึ่งปีอาจจะมีประ
มาณ 3 แผ่น 2 แผ่น หรือแผ่นเดียวก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาพประกอบด้วย หากเป็นชนิด 6 แผ่น
จะประกอบด้วยปฏิทิน 1 แผ่นต่อ 2 เดือน หากเป็นชนิด 4 แผ่นจะประกอบด้วยปฏิทิน 1
แผ่นต่อ 3 เดือน และในตัวปฏิทินจะมีส่วนประกอบของปฏิทิน คือ

1. ภาพประกอบ
2. วัน เดือน ปี ที่เป็นสากล
3. ส่วนที่บอกวันหยุด

4. ส่วนที่บอกวันพิเศษต่าง ๆ

ปฏิทินที่ไม่มีภาพประกอบ

ปฏิทินชนิดนี้ จะเน้นที่ประโยชน์ในการดูวันเดือนปี อาจจะมี 3 ภาษา ได้แก่ ไทย จีน อังกฤษ บอกรายละเอียดในปฏิทิน ปฏิทินประเภทนี้จะมี 12 แผ่น แต่ละแผ่นต่อ 1 เดือน ปฏิทินนี้จะมีส่วนประกอบคือ

1. วัน เดือน ปี สากล
2. บอกวันพระ
3. บอกวันหยุด
4. วันพิเศษต่าง ๆ

ขนาดและจำนวนของปฏิทินแขวน

ปฏิทินแขวนประเภทมีภาพประกอบ

ปฏิทินชนิดนี้จะมีขนาดใหญ่และนิยมใช้อยู่ 3 ขนาดดังนี้

- ขนาดใหญ่ ประมาณ 44*60 ซม.
- ขนาดกลาง ประมาณ 36*43 ซม.
- ขนาดเล็ก ประมาณ 18*35 ซม.

ส่วนจำนวนแผ่นโดยทั่วไปมีทั้งแบบ 1 แผ่น จนกระทั่ง 6 แผ่นแล้วแต่ความจำเป็น

ปฏิทินแขวนประเภทที่ไม่มีภาพประกอบ

ปฏิทินชนิดนี้จะมีขนาดเล็กกว่าแบบมีภาพประกอบและนิยมใช้อยู่ 3 ขนาด

- ขนาด 16 หน้ายก ประมาณ 5*7 1/2 นิ้ว
- ขนาด 32 หน้ายก ประมาณ 5*3 3/4 นิ้ว
- ขนาด 64 หน้ายก ประมาณ 2*1 3/4 นิ้ว

ในที่นี้จะขอศึกษาเพียงปฏิทินที่มีภาพประกอบ โดยทั่วไปมีกวางตำแหน่งวัน เดือน ปี ไว้ด้านล่างเป็นหลัก มีประมาณ 62.5% เพราะสามารถจัดวางได้ง่ายและอ่านสะดวก

สัดส่วนของภาพในงานปฏิทินแขวน

ปฏิทินแขวนจะนิยมจัดสัดส่วนภาพโดยทั่วไป ดังนี้

- การจัดภาพโดยเหลือเนื้อที่ทุกด้านของปฏิทิน เป็นวิธีที่นิยมกันมากเพราะสามารถจัดได้ง่ายที่สุด
- การจัดภาพโดยใช้ด้านทั้ง 3 ของปฏิทินคือ ในทุกด้านหรือใน 3 ด้านมีการออกแบบลงไปไม่ได้ เป็นพื้นที่ว่าง วิธีนี้ถ้าทำไม่ดีอาจทำให้ดูอัดอัดและแน่นในตัวปฏิทินจนเกินไป
- การจัดภาพโดยให้ภาพเป็นส่วนหนึ่งของตัวปฏิทิน วิธีนี้นิยมใช้กันน้อยที่สุดเพราะต้องใช้ภาพที่ออกมาเพื่อสำหรับทำตัวปฏิทินด้วย

เนื้อหาของปฏิทินแขวน

ส่วนใหญ่ที่พบเห็นกันมักใช้ภาพคนเป็นภาพประกอบ รองลงมาจะเป็นภาพวิวทิวทัศน์ ภาพโบราณสถาน ภาพวัตถุสิ่งของ และภาพการ์ตูน

ลักษณะของตัวอักษรและตัวเลขในงานปฏิทิน

การใช้ตัวอักษรของปฏิทินที่พบเห็นกันทั่วไป แบ่งได้ดังนี้

- แบบที่ใช้ตัวอักษรที่เป็นชุดเดียวกันหรือคล้ายกันทั้งตัวเลขและตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นการใช้ตัวอักษรที่มีลักษณะเดียวกัน เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกัน

มกราคม

อาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ
SUN MON TUE WED

January

1 2 3 4

- แบบที่ใช้ตัวอักษรต่างชุดกันเพื่อให้เกิดความแตกต่างกันของวัน เดือน ปี ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ก็ยังมีความเป็นชุดเดียวกันอยู่บ้าง เช่น ตัวอักษรไทยต่างกับตัวเลขไทยในปฏิทิน แต่จะใช้อักษรและตัวเลขของอังกฤษให้เข้ากับชุดอักษรไทย

มกราคม

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ
SUN	MON	TUE	WED
1	2	3	4

การเข้าเล่มของปฏิทินแขวน

การเข้าเล่มของปฏิทินแขวนที่นิยมกัน

- การเข้าเล่มโดยใช้แผ่นเหล็กพับ

วิธีการเข้าเล่มแบบนี้สามารถลดต้นทุนในการเข้าเล่มได้มาก เพราะเป็นวิธีการเข้าเล่มที่ถูกที่สุดของปฏิทินแขวน แต่การเข้าเล่มด้วยวิธีนี้ทำให้พลิกปฏิทินไม่สะดวก เวลาพลิกต้องเจาะกระดาษเสียก่อน จะทำให้เสียคุณค่าของปฏิทินไป ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้พลาสติกแทนเหล็กแล้วแต่มีราคาแพงกว่าจึงไม่นิยมใช้เท่าไรนัก

- การเข้าเล่มโดยการเจาะรูแล้วร้อยด้วยห่วงเหล็กหรือพลาสติก

การเข้าเล่มวิธีนี้จะไม่ทำให้ชำรุดเสียหายได้ง่าย เพราะสามารถพลิกได้รอบตัว แต่การใช้วิธีนี้ใช้ต้นทุนสูงกว่าแบบใช้เหล็กพับ

- การเข้าเล่มโดยการเจาะรูแล้วร้อยด้วยพลาสติก

ปฏิทินชนิดนี้มีส่วนดีคือ สามารถพิมพ์ได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังของกระดาษเป็น การช่วยลดต้นทุนทางหนึ่ง วิธีการแขวนปฏิทินนี้ทำการกลับปฏิทินให้ออกเป็น 2 ตอน เวลาแขวน

จะใช้ตอนบนซึ่งอาจจะเจาะรูบนกระดาษหรือ อาจใช้แผ่นพลาสติกพับส่วนบนของปฏิทินสำหรับแขวนก็ได้ แต่ต้นทุนจะเพิ่มสูงขึ้น

การประดิษฐ์และสร้างสร้งงานกระดาษกับความคิดสร้างสรรค์

งานประดิษฐ์กระดาษ หมายถึง การนำกระดาษมาจัดทำใหม่ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การตัด ฉีก พับ สาน กรีด ปั่น ทยำ ฯลฯ อย่างสวยงามมีคุณค่าทางศิลปะโดยยึดหลักทฤษฎีสี่สาคง ความสมดุล

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดจินตนาการประยูกต์ที่สามารถนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์ค้นพบใหม่ ๆ เป็นความคิดที่อาจผสมผสานเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมกับความคิดใหม่ เป็นผลผลิตที่ถือว่าได้มาจากความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีอยู่ในตัวทุกคนตั้งแต่เกิดซึ่งความคิดสร้างสรรค์นี้ถือว่ามีความสำคัญ

ประติมากรรมกระดาษ

ความหมาย

ประติมากรรมกระดาษ (PAPER SCULPTURE) มีความหมายสองประการ คือ ประการแรกหมายถึง ประติมากรรมที่สร้างขึ้นจากวัสดุประเภทกระดาษ ส่วนอีกความหมายหนึ่งนั้นหมายถึง การนำกระดาษซึ่งโดยธรรมชาติแล้วเป็นวัสดุ 2 มิติ มาทำด้วยกรรมวิธีใดวิธีหนึ่งให้เปลี่ยนรูปเป็น 3 มิติ

ชนิดของประติมากรรมกระดาษ

ประติมากรรมกระดาษมีหลายรูปแบบ ที่รู้จักกันแพร่หลายที่สุด คือ ประติมากรรมกระดาษแบบปาปิเยร์มาเช่ (papier mache) หรือ เปเปอ์ มาเช่ (paper mache) ประติมากรรมกระดาษอีก 2 ชนิดคือ ประติมากรรมกระดาษแบบกรีดและพับ (scoring and folding) กับประติมากรรมกระดาษแบบโอริกามิ (Origami)

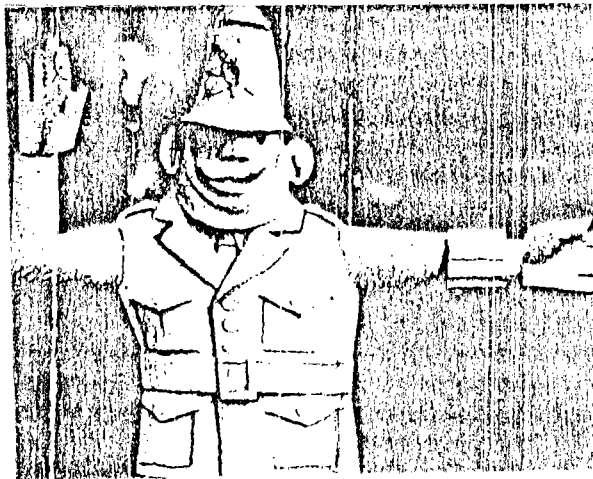
1. ประติมากรรมกระดาษแบบปาปิเยร์ มาเช่ คำนี้เป็นภาษาฝรั่งเศส หมายถึง

กระดาษที่บดขยี้ให้แหลกละเอียด (chewed paper) แต่โดยทั่วไปแล้วประติมากรรมกระดาษประเภทนี้ทำได้ 2 วิธีคือ สร้างงานด้วยกระดาษที่บดขยี้จนแหลกละเอียด หรือจากกระดาษที่

ฉีกเป็นชิ้นเล็ก ๆ ประทับซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ด้วยกาวเทคนิค วิธีการประเภทหลังนี้มีชื่อกรรมวิธีว่า ฟลอง (Flong) ผลงานประติมากรรมที่ทำจากวิธีการทั้งสองนี้เมื่อสำเร็จออกมาต่างก็เรียกว่า ประติมากรรมกระดาษแบบ ปาปิเยร์ มาเช ทั้งสิ้น

2. ประติมากรรมกระดาษแบบกรีดและพับ ประติมากรรมชนิดนี้ไม่มีชื่อเฉพาะ

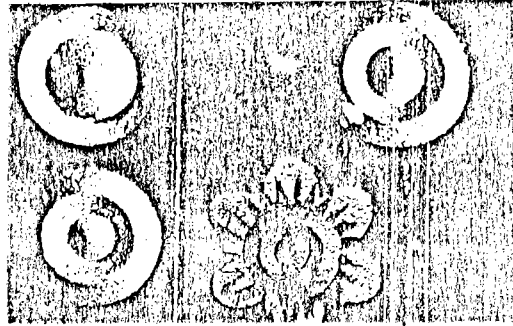
แบบปาปิเยร์ มาเช แต่เรียกชื่อตามกระบวนการทำเพราะวิธีการสำคัญคือ การกรีดและพับ ประติมากรรมกระดาษชนิดนี้นิยมทำกันในงานศิลปะการโฆษณา มีทั้งรูปแบบของประติมากรรมและในรูปของจิตรกรรม 3 มิติ

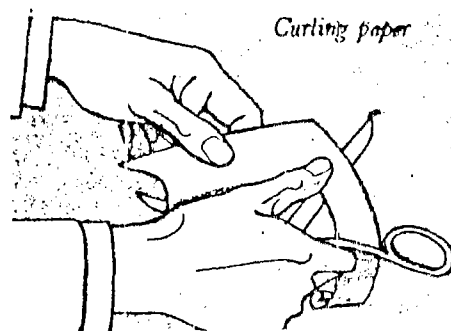
กรรมวิธีของการทำประติมากรรมชนิดนี้ใช้การกรีดผิวกระดาษ (Scoring) ด้านหลังด้วยปลายมีดหรือเครื่องมือที่แหลมคมเบา ๆ โดยไม่ให้กระดาษขาดจากกันแล้วพับกระดาษไปตามรอยที่กรีดนั้น การกรีดทำให้รอยพับคมเป็นสันสวยงาม และการกรีดยังช่วยให้สามารถพับกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เส้นตรง เมื่อกรีดและพับเรียบร้อยแล้วจึงนำกระดาษมาติดกาวประกอบเป็น 3 มิติ มีหลายวิธี เช่น

2.1 การปะให้ปลายกระดาษซ้อนกัน (Overlapping) ตัวอย่างในภาพจะ

เห็นว่าถ้าตัดวงกลมให้ขาดเพียงครึ่งหนึ่งของเส้นผ่าศูนย์กลาง แล้วนำปลายข้างหนึ่งปะทับกับปลายอีกข้างหนึ่งวงกลมแบน ๆ จะกลายเป็นวงกลมทึ้นขึ้นในรูปกรวย กรวยจะกว้าง แดบ สูงหรือต่ำ แล้วแต่ว่าปลายกระดาษที่ปะทับซ้อนกันมากน้อยเพียงไร ถ้าวงกลมถูกกรีดด้านหลังให้เป็นวงหลาย ๆ วง แล้วพับให้เป็นสันขึ้นมาก่อนการติดกาว วงกลมจะมีรูปแบบต่าง ๆ ไปอีก

2.2 การม้วน (curling) อาจม้วนโดยเอามือกดขอบกระดาษเป็นขอบแล้วเอากีบหนีบไว้เหมือนการม้วนผม ม้วนทั้งไว้ระยะหนึ่งกระดาษนั้นจะขดเป็นหลอด หรืออาจใช้สันกรรไกรครูดเบา ๆ ที่ผิวกระดาษก็จะทำให้กระดาษม้วนตัว แต่วิธีหลังนี้ต้องทำอย่างระมัดระวัง เพราะกระดาษอาจขาดหรือผิวถูกครูดจนเป็นขุย

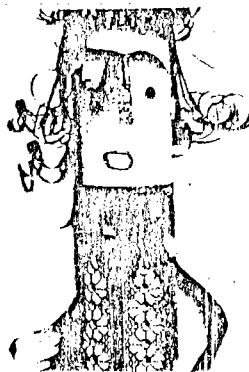
การม้วนกระดาษโดยใช้สันกรรไกรครูด

2.3 การสร้างผิวพื้น (texture) โดยวิธีเจาะกระดาษ การเจาะและพับวิธีนี้จะได้รูปแบบน่าสนใจที่เกิดจากเงาระหว่างชั้นกระดาษที่ถูกเจาะพับขึ้นกับระนาบเบื้องล่าง

การสร้างพื้นผิวโดยการเจาะและพับ

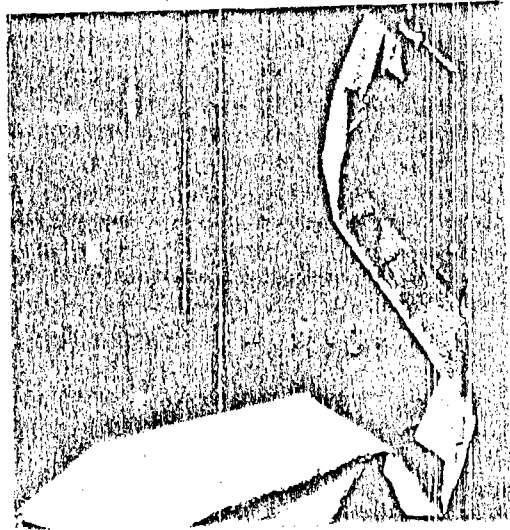
2.4 การสร้างผิวพื้น โดยวิธีปะติดชิ้นกระดาษหรือวัสดุอื่น ๆ บนผิวของประติมากรรมกระดาษ เช่น เศษกระดาษตัดเป็นรูปร่างต่าง ๆ เศษผ้า เศษลูกไม้ กระดาษของขวัญ

ตัวอย่าง การสร้างพื้นผิวโดยวิธีการติดด้วยกระดาษ ซึ่งติดเป็นรูปร่างและประดับด้วยเศษวัสดุ

3. ประติมากรรมกระดาษแบบโอริกามิ เป็นศิลปะพื้นบ้านโบราณของญี่ปุ่นเป็นศิลปะการพับกระดาษอีกชนิดหนึ่ง แต่วิธีการสร้างกระดาษให้เป็น 3 มิติวิธีนี้ ไม่ต้องอาศัยการปะติดด้วยกาวหรือวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ดังเช่นแบบอื่น ส่วนมากมักพับแล้วใช้กรรมวิธีเหน็บปลายหรือสอดปลายขัดไปมา จนสามารถยึดรูปแบบที่สร้างขึ้นให้คงรูปไม่หลุดหรือคล้อยออกจากกัน รูป

แบบของประติมากรรมกระดานแบบโอริกามีมีทั้งในรูปแบบของจิตรกรรม 3 มิติและประติมากรรมเช่นกัน

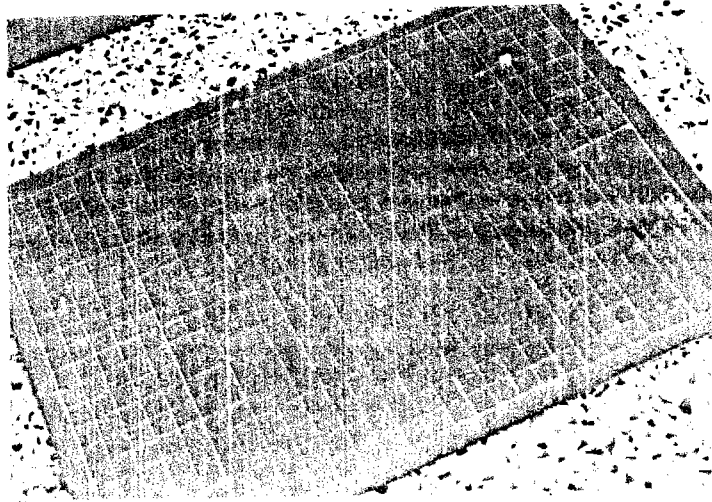
ประติมากรรมกระดานแบบโอริกามี

โดยทั่วไปแล้วประติมากรรมกระดานประเภทปาปิเยร์ มาเช และแบบกรีดและพับ เป็นกิจกรรมที่จัดเป็นงานศิลปะที่ให้โอกาสแก่ผู้เรียน ในการที่จะใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอย่างอิสระมากกว่ากิจกรรมการพับกระดานแบบโอริกามี เพราะโอริกามีเป็นกิจกรรมที่ทำตามวิธีการ และขั้นตอนที่สอนและถ่ายทอดกันมา แต่ก็ได้หมายความว่างานประติมากรรมกระดานชนิดนี้จะไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เพราะปัจจุบันนี้กิจกรรมพับกระดานแบบโอริกามีได้แพร่หลายไปสู่ประเทศสเปน สหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ ในยุโรปอย่างกว้างขวาง มีการตั้งชมรมพับกระดานซึ่งสมาชิกจะเรียนรู้วิธีการพับกระดานพื้นฐาน หลังจากการเรียนรู้ขั้นตอนพื้นฐานจนกระทั่งสามารถพับตามแบบได้ชำนาญแล้ว สมาชิกของชมรมจะเริ่มค้นคิดรูปแบบใหม่ ๆ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง มีการแข่งขัน การแลกเปลี่ยนความรู้และวิธีการซึ่งกันและกัน นอกจากนี้กิจกรรมโอริกามียังจัดเป็นกิจกรรมการบำบัดด้วยศิลปะ (art therapy) ประเภทหนึ่งด้วย

อุปกรณ์และการสร้างงานประติมากรรมกระดาษ

อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องมี คือ

1. กระดาษรองตัด : กระดาษรองตัดสำเร็จรูปมีขายทั่วไป เป็นแผ่นคล้าย ๆ แผ่นยางหนาซึ่งเรียกทับศัพท์ว่า Cutter mat มีหลายขนาด ราคาค่อนข้างแพงตั้งแต่ 100 บาทขึ้นไป ซึ่งถ้าใช้ Cutter mat เป็นที่รองตัดก็มีส่วนทำให้งานกระดาษที่ใช้มีดคัดเตอร์ ประณีตขึ้น แต่ถ้าไม่มีก็ใช้กระดาษแข็งธรรมดารองตัดก็ได้เช่นกัน ที่ไม่แนะนำให้ใช้รองตัดเลย คือกระจก เพราะการบังคับมือตัดตามแบบเป็นไปได้ยาก

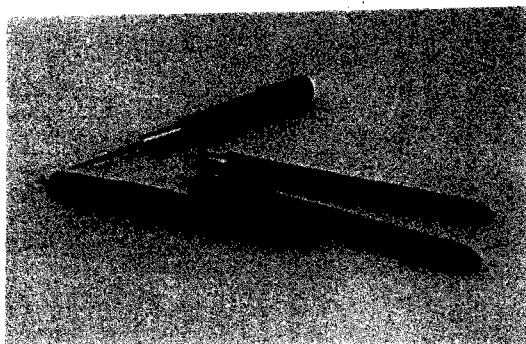
2. กรรไกร : กรรไกรควรมีหลายขนาด หลายชนิด เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ ปลายตรงไว้ตัดกระดาษทางยาว กรรไกรขนาดกลางปลายโค้งมนไว้ตัดส่วนต่าง ๆ ทัว ๆ ไป กรรไกรขนาดเล็กปลายแหลมใช้ตัดส่วนที่มีรายละเอียดเล็ก ๆ ทัวไป

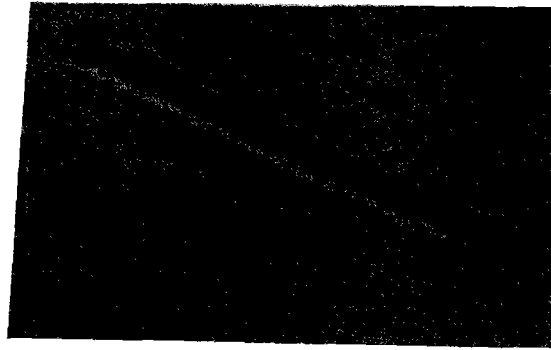
3. คัตเตอร์ (Cutter) : คัตเตอร์รุ่นใหม่ที่ออกมาใช้ในงานกระดาษจะมีรูปร่างคล้ายด้ามปากกา เปลี่ยนใบมีดได้ ทำให้การจับตัดถนัดและบังคับได้ง่ายมากขึ้น แต่ถ้าไม่สามารถหาได้ก็ใช้คัตเตอร์ตัดโฟมทั่ว ๆ ไปซึ่งเวลาตัดต้องเพิ่มความระวังในการประคองและการบังคับมือมากขึ้น

4. ปากกาปากเหล็ก : ปากกาปากเหล็กใช้สำหรับกรีดกระดาษให้เป็นรอย เพื่อสะดวกในการพับและทำให้งานไม่มีรอยยับ ดูประณีต สวยงาม นิยมใช้ปากกาเขียนไซ แต่ถ้ามัวมีอาจใช้ปากกาลูกลื่นทั่วไปที่หมึกหมดแล้วแทนได้

5. ไม้บรรทัดเหล็ก : ในส่วนที่ต้องตัดเป็นทางยาว การใช้ไม้บรรทัดเหล็กช่วยให้การใช้ Cutter มีหลักยึดตัดได้ตรงขึ้น

ข้อควรระวังในการประดิษฐ์งานประติมากรรมกระดาษ

1. ความประณีต ศิลปะกระดาษเป็นงานฝีมือจึงต้องประณีตละเอียดละอกับงานทุกขั้นตอน ส่วนการเก็บรักษากระดาษต้องเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบเพื่อให้กระดาษไม่ยับย่นมีรอยและเพื่อไม่ให้กระดาษขึ้น
2. ความสะอาด ความสะอาดนับว่าสำคัญมาก ควรล้างมือและเช็ดมือให้สะอาด ขณะที่ทำเสมอ กระดาษส่วนใดที่ไม่ใช้แล้วควรจัดทิ้งไม่เช่นนั้นจะปะปนกับแบบที่ตัดไว้แล้ว
3. อุปกรณ์ เช่น กรรไกร มีด ควรหมั่นดูแลให้คม พร้อมใช้งานเสมอ ถ้าไม่คมแล้วลักษณะงานที่ตัดออกมาจะเป็นรอยขรุขระ กลีบไม่คม
4. ขนาดกระดาษ นำแบบไปถ่ายเอกสารหรือลอกลงในกระดาษทำเป็นครั้ง ๆ
5. การตัดกระดาษ
 - 5.1 เมื่อนำกระดาษที่ตัดออกมาทีละส่วนมาประกอบกันนั้น ไม่ควรติดกาวทั่วทั้งแผ่นจะทำให้กระดาษเกิดรอยย่นและไม่เป็นมิติเท่าที่ควร
 - 5.2 การกรีดกระดาษเพื่อให้เกิดสัน ควรกรีดด้วยปากกาเหล็กหรือที่เขียนกระดาษไขนำก่อนแล้วจึงพับเป็นรอยเพียงรอยเดียวเพื่อให้เกิดความสวยงาม ประณีต

การออกแบบตัวอักษร

ตัวอักษรเป็นพื้นฐานสำคัญอันดับแรกของการออกแบบการจัดวาง การออกแบบโดยทั่วไปมีการนำตัวอักษรมาใช้ในการออกแบบเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ.

1. ใช้ตัวอักษรเป็นส่วนดึงดูดสายตา มีลักษณะตัวอักษรแบบ Displayface เพื่อการตกแต่งหรือการเน้นข้อความข่าวสารให้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ดู ผู้อ่าน ด้วยการใช้นาของรูปแบบตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ
2. ใช้ตัวอักษรเป็นส่วนบรรยายหรืออธิบายเนื้อหา

ตัวอักษรภาษาอังกฤษหรือตัวอักษรโรมัน

เป็นสื่อแทนภาษาพูดที่จัดว่าเป็นภาษาสากล (International Language) วิวัฒนาการของการออกแบบตัวอักษรภาษาอังกฤษเพื่อให้ในงานกราฟิกเริ่มมีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 15 เมื่อ Gutenberg ช่างพิมพ์ชาวเยอรมันได้ประดิษฐ์ตัวอักษรแบบโกธิค (Gothic Lettering Style) ขึ้นกับงานพิมพ์หนังสือเป็นครั้งแรก และเป็นผลต่อเนื่องให้เกิดการออกแบบตัวอักษรและตัวพิมพ์ขึ้นอีกมากมาย

รูปร่างลักษณะของตัวอักษรภาษาอังกฤษ

อักษรภาษาอังกฤษมีขนาดและรูปร่างแตกต่างกันไปเช่นเดียวกับภาษาอื่น ซึ่งจำแนกลักษณะรูปร่างออกเป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ

1. ประเภทตัวธรรมดา ได้แก่ A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
2. ประเภทตัวแคบ ได้แก่ L T
3. ประเภทตัวกว้าง ได้แก่ M W
4. ประเภทตัวบาง ได้แก่ I J

นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบให้แตกแขนงต่อไปได้อีกตามลักษณะความหนา-บางและทิศทางของเส้น เช่น

- ตัวเอียง (Italic)

- ตัวธรรมดา (Normal)
- ตัวบางพิเศษ (Extra Light)
- ตัวแคบ (Condensed)
- ตัวหนา (Bold)
- ตัวเส้นขอบ (Outline)
- ตัวหนาพิเศษ (Extraa Bold)
- ตัวดำ (Black)

ประเภทของตัวอักษรไทย

การแบ่งประเภทของตัวอักษรอาจแบ่งได้ตามลักษณะเฉพาะของการออกแบบตัวอักษรได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกันดังนี้

1. แบบราชการ มีลักษณะเด่นคือ มีรูปแบบเรียบง่าย เป็นระเบียบ มีลักษณะเส้นเป็นเส้นตรง สามารถนำไปใช้เป็นแบบหัวเรื่อง ชื่อสถานที่หรือใช้เป็นข้อความบรรยายได้
2. แบบอิสระ ตัวอักษรแบบนี้มีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามลักษณะงานที่นำไปใช้ส่วนมากจะใช้ในงานออกแบบสื่อโฆษณา สิ่งพิมพ์ หัวเรื่อง ปกวารสาร รูปแบบตัวอักษรมีลีลาของเส้นเป็นแบบอิสระไม่แน่นอน

ขนาดของตัวอักษร

เป็นการกำหนดขนาดที่เป็นสัดส่วนของขนาดของตัวอักษร โดยถือเอาความสูงเป็นหลักในการจัดขนาดที่เรียกว่า "พอยท์" (Point)

12 พอยท์ = 1 ไพกา

6 ไพกา = 1 นิ้ว (2.5 ซม.)

และ 72 พอยท์ = 1 นิ้ว

ขนาดในทางราบหรือทางกว้างของตัวอักษรเมื่อเรียงกันไปเป็นคำหรือความยาวใน 1 บรรทัด หรือที่เรียกว่าเป็น "ความยาวคอลัมน์" ก็กำหนดเป็น ไพกา (Pica)

เทคนิคการจัดตัวอักษร

1. เสมอหน้า (flush left, ragged right) ตัวอักษรจะเรียงชิดขอบเส้นด้านหน้าส่วนปลายบรรทัดด้านซ้ายจะขาดหรือเกินก็ได้
2. เสมอหลัง (flush right, ragged left) ตัวอักษรเรียงชิดขอบด้านหลังส่วนปลายบรรทัดด้านซ้ายจะขาดหรือเกินก็ได้
3. เสมอหน้า เสมอหลัง (flush left, flush right or justified) ตัวอักษรเรียงชิดขอบทั้งสองด้าน
4. วางกลาง (Centered) จะถือตัวกลางของบรรทัดแรกเป็นสำคัญ บรรทัดต่อไปจะเรียงขาดหรือเกินก็ต้องมีตัวอักษรเหลือข้างละเท่า ๆ กัน
5. วางไม่สมดุล (Asymmetrical) จะเรียงบรรทัดไหนอย่างไรก็ได้ แต่เมื่อดูรวม ๆ กันแล้วต้องให้เกิดความสมดุล
6. วางเป็นรูป (Concrete) โดยจัดตัวอักษรให้แสดงเป็นรูปภาพต่าง ๆ เพื่อเน้นคำและความหมายเป็นพิเศษ
7. วางรอบภาพประกอบ (Contour) เป็นการจัดตัวอักษรรวมกับภาพประกอบซึ่งอาจจะวางโดยรอบ วางข้างให้ชิดภายในกรอบเดียวกัน
8. วางในทิศทางต่าง ๆ เช่น วางเฉียง วางทแยง วางเป็นเส้นตรง การจัดวางตัวอักษรแบบนี้มักกระทำแทนการตกแต่งหรือเมื่อต้องการดึงดูดสายตาผู้อ่าน

การสร้างภาพประกอบสิ่งพิมพ์ปฏิทินและสิ่งต่าง ๆ

ในการออกแบบปฏิทินนั้น สิ่งซึ่งดึงดูดความสนใจคนได้มากนั้นคือ ภาพประกอบ เพราะเนื้อหาของปฏิทินจริง ๆ จะมีเพียงตัวเลขกับตัวอักษรบอกวันเดือนปีเท่านั้น ภาพเป็นเพียงส่วนประกอบที่ช่วยสร้างความสวยงาม ซึ่งคนเรานิยมที่ความสวยงามมากกว่า

ประเภทของภาพประกอบ

ภาพประกอบ (illustration) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการออกแบบ และสามารถสร้างภาพประกอบได้หลายวิธี อาทิ การวาด (drawing) การพิมพ์ (printing)

และการถ่ายภาพ (photography) โดยจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาพเหมือนจริง

เป็นภาพที่แสดงต่อวัตถุ คน สัตว์ ในลักษณะที่มีรายละเอียด ตลอดจนแสงเงาเหมือนภาพที่ตามองเห็น ภาพลักษณะนี้อาจได้จากการที่แสงสะท้อนวัตถุและทำปฏิกิริยากับฟิล์มในกล้องถ่ายรูป

2. ภาพกึ่งสัญลักษณ์

เป็นภาพซึ่งได้ตัดแปลงหรือตัดทอนรายละเอียดจากภาพเหมือนจริง ซึ่งจะสร้างความรู้สึกแปลกใหม่และน่าสนใจ

3. ภาพสัญลักษณ์

เป็นการนำภาพในลักษณะนามธรรม เช่น รูปเรขาคณิตมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน

ภาพประกอบที่สำคัญแบ่งได้ 2 ประเภท

1.. ภาพเขียน คือ ภาพที่เขียนขึ้นโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ

2. ภาพถ่าย ซึ่งปัจจุบันนิยมกันมากเนื่องจากมีความสมจริง สะดุดตา โดยเฉพาะการใช้ภาพถ่ายที่แปลกตา และใช้เทคนิคด้านภาพเข้าช่วย ซึ่งภาพถ่ายสามารถสร้างความเข้าใจได้ดีกว่าภาพเขียนเพราะมีความสมจริง ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมกับภาพ

คุณค่าของภาพประกอบ

ภาพประกอบมีความสำคัญต่อการสื่อสารของมนุษย์มาเป็นเวลาช้านาน และในการนำเสนอเนื้อหา ถ้าผู้ออกแบบได้นำรูปภาพมาใช้อย่างสร้างสรรค์ความเข้าใจที่ดีแก่ผู้ดูยิ่งกว่าการให้คำบรรยาย คุณค่าของภาพประกอบ มีดังนี้

1. การเสนอข้อเท็จจริง

ภาพประกอบที่ดีสามารถแสดงรายละเอียดข้อเท็จจริงของเนื้อหาวิชาได้มากกว่าบางครั้งอาจมากกว่าที่ตามองเห็นวัตถุจริงเสียอีก

2. การสร้างความรู้สึกน่าเชื่อถือ

งานโฆษณาที่มุ่งให้ผู้เกิดความรู้สึกเชื่อถือศรัทธา ควรนำภาพประกอบมาแสดง ซึ่งจะทำให้ น่าเชื่อถือมากกว่าการบรรยายด้วยอักษรเพียงอย่างเดียว

3. การดึงดูดความสนใจ

ในการใช้ภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจจากผู้ดูนั้น ผู้ออกแบบจำเป็นต้องศึกษาธรรมชาติของกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ดูว่ามีความชอบในลักษณะใด

4. การสร้างความรู้สึกสะท้อนอารมณ์

ภาพประกอบสามารถสร้างความรู้สึกทางอารมณ์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้ดู โดยสามารถจำแนกลักษณะภาพตามความรู้สึก

รูปแบบการนำเสนอภาพในปฏิทิน

ปฏิทินเป็นสื่อโฆษณาส่งพิมพ์ (printing advertising) ประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นสื่อโฆษณาที่ใช้ได้ตลอดปี รูปแบบการนำเสนอของปฏิทินจะคล้ายกับสื่อโฆษณาประเภทอื่น ๆ เช่น โปสเตอร์ (poster) นิตยสาร (magazine) แผ่นพับ ฯลฯ แต่ปฏิทินไม่มีคำพูดเกี่ยวกับโฆษณาเลย

รูปแบบการนำเสนองานโฆษณาจึงแตกต่างจากสื่อโฆษณาส่งพิมพ์อื่น ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. รูปแบบการนำเสนอประเภท hard sell

เป็นการนำเสนอที่แจ้ง ข่าวดำเนินการขายโดยตรง ลักษณะภาพจะมีการใช้ภาพโดยการเน้นที่ตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยตรง

2. รูปแบบการนำเสนอประเภท soft sell

เป็นการนำเสนอโดยไม่ใช้ภาพของผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้น ๆ โดยตรง แต่จะเน้นการใช้สิ่งอื่นที่มีใช้ตัวผลิตภัณฑ์โดยตรง ซึ่งก็สามารถเชื่อมโยงเข้าหาตัวผลิตภัณฑ์ได้

3. รูปแบบการนำเสนอประเภทสร้างภาพพจน์ (image)

เป็นการนำเสนอโดยไม่มีการใช้ตัวผลิตภัณฑ์ หรือส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวผลิตภัณฑ์เลย เป็นการใช้สิ่งที่มีภาพพจน์ที่มีอยู่แล้วมาใช้เป็นรูปแบบในการนำเสนอ

แนวเนื้อหาของปฏิทินในรูปแบบปฏิทินเสนอภาพพจน์

ภาพพจน์ คือ ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจหรือภาพในแนวความคิดของคนเรา อาจจะเป็นภาพที่มีต่อสิ่งมีชีวิตหรือไม่ก็ได้

ภาพพจน์ที่เกิดขึ้นมีหลายประเภท สำหรับแนวเนื้อหาในการสร้างภาพพจน์แก่ปฏิทินซึ่งเจ้าของผลิตภัณฑ์หรือบริการได้นำเอามาใช้เป็นภาพพจน์ที่ดีให้กับผลิตภัณฑ์ หรือหน่วยงานของตนเอง สามารถจำแนกออกได้เป็น

- แนวเนื้อหาเทอดพระเกียรติ

เนื้อหาปฏิทินชนิดนี้นิยมกันมากที่สุดเพราะภาพเกี่ยวกับพระราชาวงศ์ ซึ่งมักสร้างความประทับใจให้แก่คนทั่วไป

- แนวเนื้อหาศิลปวัฒนธรรม

เนื้อหาของปฏิทินชนิดนี้ส่วนใหญ่เป็นงานศิลปกรรมโดยตรง หรือไม่ก็เป็นศิลปะแบบประเพณี งานจิตรกรรม สถาปัตยกรรม การละเล่นพื้นบ้าน การแต่งกาย และศิลปะพื้นบ้าน เป็นต้น

- แนวเนื้อหาจรรโลงสังคม

เนื้อหาปฏิทินชนิดนี้จะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคม สภาพแวดล้อม ติกราม บ้านช่อง ทิวทัศน์ ภาพคน เป็นต้น

- แนวเนื้อหาประเภทอื่น ๆ

เนื้อหาปฏิทินชนิดนี้จะเป็นส่วนที่นอกเหนือจากเนื้อหาที่กล่าวมาทั้ง 3 ประเภท ซึ่งอาจจะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือภาพศิลป์

บทที่ 3

กระบวนการศึกษาค้นคว้า

ภาควิชาการ

ตั้งแต่ที่ข้าพเจ้าได้เข้ามาศึกษาในภาควิชาศิลปวัฒนธรรม ซึ่งได้รับความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปะมาตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา ดังนั้นข้าพเจ้าจึงได้นำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการนำเสนอผลงานศิลปนิพนธ์ชิ้นนี้ โดยได้เสนอให้เห็นถึงความงามทางด้านสถาปัตยกรรมในรูปแบบของประติมากรรมกระดาด และเพื่อเป็นการเสริมคุณค่าและประโยชน์ใช้สอยของงานให้มากขึ้น จึงจัดนำเอาภาพเหล่านั้นมาจัดทำภาพประกอบในงานปฏิทิน 1 ชุดมีทั้งหมด 5 แผ่นรวมปก มี 12 เดือนปี 2538

แนวทางในการคัดเลือกเนื้อหาที่นำมาทำภาพประกอบ

1. เป็นพระที่นั่งที่มีความสวยงามทางด้านสถาปัตยกรรม
2. อยากรวบรวมถึงความเป็นมาและเทคนิคของงานประติมากรรมกระดาด
3. เพราะเชื่อมั่นในฝีมือการใช้คัตเตอร์ของตนเอง

ข้อมูลเพิ่มเติมที่ศึกษา

1. ศึกษาการออกแบบและการจัดวางองค์ประกอบ
2. ศึกษาการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการจัดวางตัวอักษรและตัวเลข
3. ศึกษาการจัดวางตัวอักษรให้เหมาะสมในการออกแบบปฏิทิน
4. ศึกษาเทคนิคและวิธีการทำประติมากรรมกระดาด

5. ศึกษาการถ่ายภาพและการจัดแสงในการถ่ายภาพ

ภาคปฏิบัติการ

ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนปฏิบัติจริง

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหมู่พระที่นั่งในสมัยรัชกาลที่ 5
2. ศึกษาเทคนิคการทำประติมากรรมกระดาษเพื่อใช้ในการทำภาพประกอบ
3. นำภาพหมู่พระที่นั่งมาทำการ sketch เพื่อทำภาพประกอบทั้งหมด 5 แผ่น
4. เลือกตัวอักษรและตัวเลขที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการพิมพ์วันเดือนปี
5. เลือกวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับงานที่จะทำ ซึ่งมีวัสดุอุปกรณ์ดังนี้
 - ฟิล์มถ่ายภาพ
 - กระดาษสีครีม
 - กระดาษลอกลาย
 - ดินสอ ยางลบ
 - กาวสเปรย์
 - เทปกาว
 - กรรไกร คัตเตอร์
 - ไม้บรรทัด
 - กระดานรองตัด
 - สีแพนโทน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. นำภาพหมู่พระที่นั่งที่ถ่ายไว้มาขยายขนาดเพื่อทำแบบ
2. นำรูปที่ได้มาทำแบบร่างลงบนกระดาษลอกลาย
3. นำแบบร่างมาลอกลงบนกระดาษสีครีม เพื่อทำเป็นตัวงานประติมากรรม
4. นำตัวงานที่สำเร็จเรียบร้อยมาถ่ายภาพเพื่อให้เป็นภาพประกอบในตัวงานปฏิทิน
5. นำภาพถ่ายไปขยายโดยใช้วิธี laser xerox
6. กำหนดหน้ากระดาษให้เหมาะสมคือ 39*59 ซม. ขนาดภาพประกอบคือ

7. หลังจากเสร็จขบวนการทำประติมากรรมกระดาษ ก็ถึงขั้นตอนการพิมพ์วันเดือนปีด้านล่าง โดยนำตัวอักษรที่เลือกไว้คือ ตัวอักษรและตัวเลขแบบ "ชัชนาท" และมีขนาดตัวอักษรดังนี้

ตัวเลขบอกวันที่ขนาด	24 points
ตัวอักษรบอกวันภาษาไทยขนาด	16 points
ตัวอักษรบอกวันภาษาอังกฤษขนาด	16 points
ตัวอักษรบอกเดือนภาษาไทยขนาด	56 points
ตัวอักษรบอกเดือนภาษาอังกฤษขนาด	48 points
ตัวอักษรบอกวันนักขัตฤกษ์	12 points

เมื่อได้ตัวอักษรและตัวเลขตามที่ต้องการแล้วจึงนำมาทำ art work จัดทำ 1 ชุด ๆ ละ 3 เดือน

8. การเจาะรูเพื่อการเข้าเล่ม โดยหาขนาดที่เหมาะสมกับหน้ากระดาษ

ระยะเวลาที่ให้กับงานภาคปฏิบัติการใช้เวลา 1 เดือนโดยประมาณ สำหรับผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้ารู้สึกพึงพอใจตรงตามแนวความคิดที่ตั้งใจไว้ คือ ได้ทำงานที่ตนเองชอบและยังมีส่วนช่วยให้คนได้รับทราบถึงความงามทางสถาปัตยกรรมของหมู่พระที่นั่งในสมัยรัชกาลที่ 5 นอกจากนั้นยังมีประโยชน์ใช้สอยจากปฏิทินได้เป็นอย่างดีในส่วนของวันเดือนปี

บทที่ 4

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป

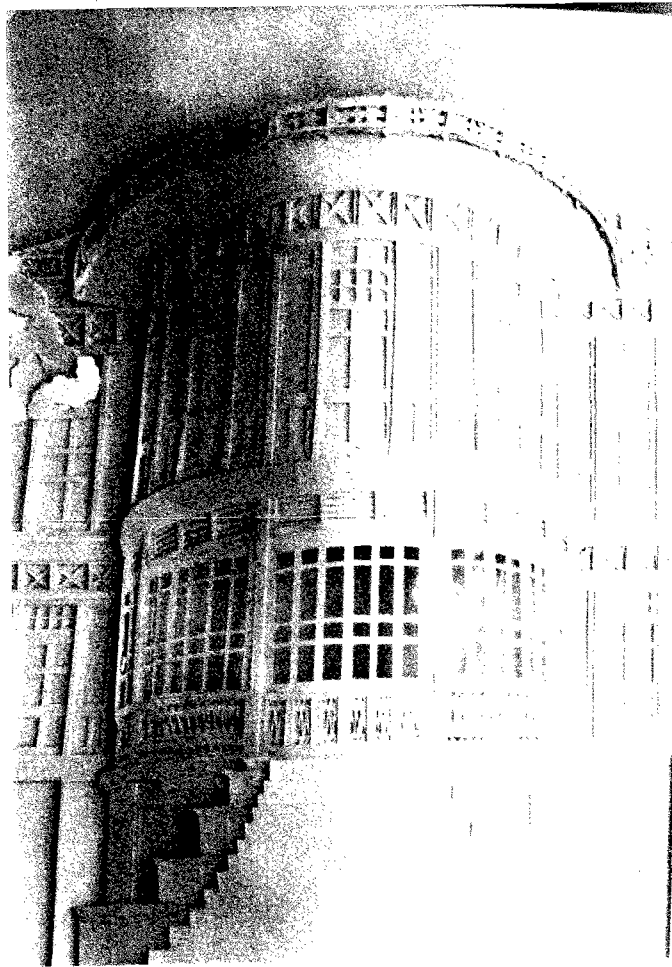
งานออกแบบปฏิทินชุดนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นงานที่ออกมาตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้พอสมควร ในการเสนอรูปแบบของตัวขึ้นงานในเชิงศิลปะของงานประติมากรรมกระดาน เพื่อใช้เป็นภาพประกอบในตัวงานปฏิทิน ซึ่งจะ เป็นจุดสนใจที่ดีมากกว่าที่จะเป็นไปในลักษณะของภาพลายธรรมดา

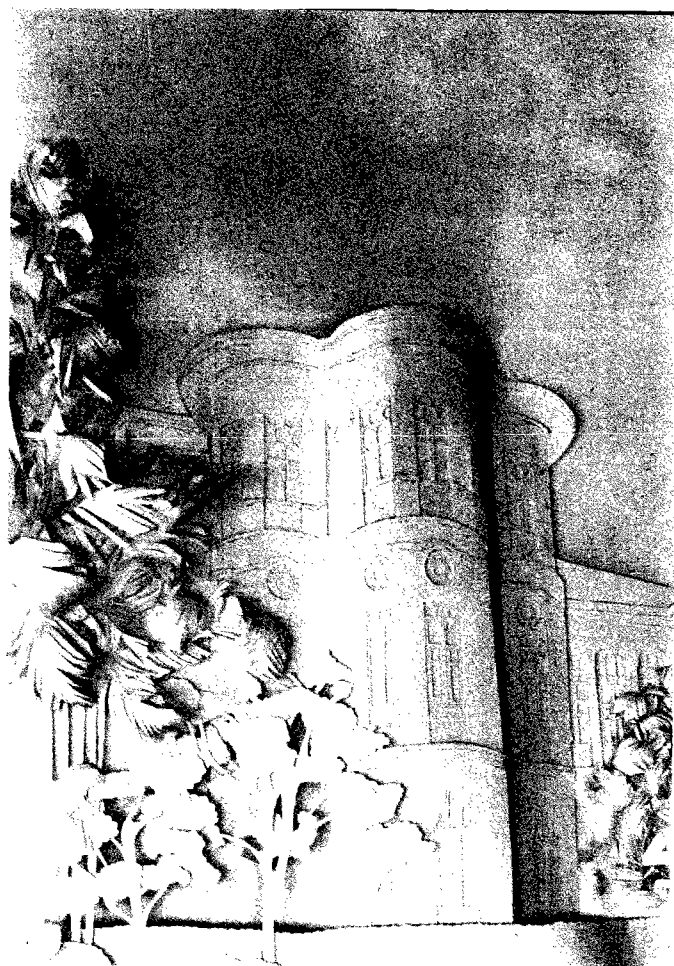
ปัญหา

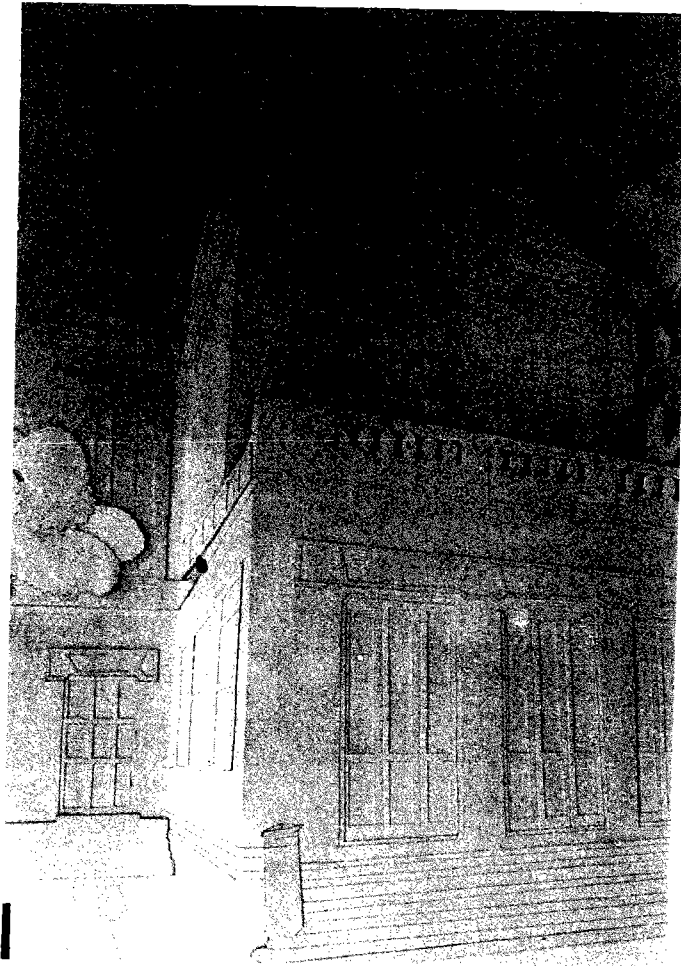
1. การติดต่อเพื่อขออนุญาตเข้าไปถ่ายรูปแบบหมู่พระที่นั่ง
2. ภาพถ่ายที่ได้ไม่ค่อยมีความคมชัดเนื่องจากในวันที่ถ่ายภาพมีแสงไม่เพียงพอ
3. กระดานของงานในโถงสี่ที่ใช้หาซื้อได้ยาก
4. ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความสกปรกได้เนื่องจากสีของตัวขึ้นงานเป็นสีที่สกปรกง่าย
5. ลวดลายของหมู่พระที่นั่งกรีดตัดได้ยาก เนื่องจากมีความละเอียดมาก
6. ตัวงานและกระดานทาสองหน้าจะไม่สมดุลย์กันในบางจุด
7. ความไม่คล่องตัวในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
8. มีความยากลำบากในการจัดแสงเพื่อถ่ายภาพตัวประติมากรรม
9. สีของภาพถ่ายตัวประติมากรรมจะเพี้ยนจากความเป็นจริง
10. ไม่สามารถนำตัวงานประติมากรรมและตัวอักษรมารวมเป็นชิ้นเดียวกันได้

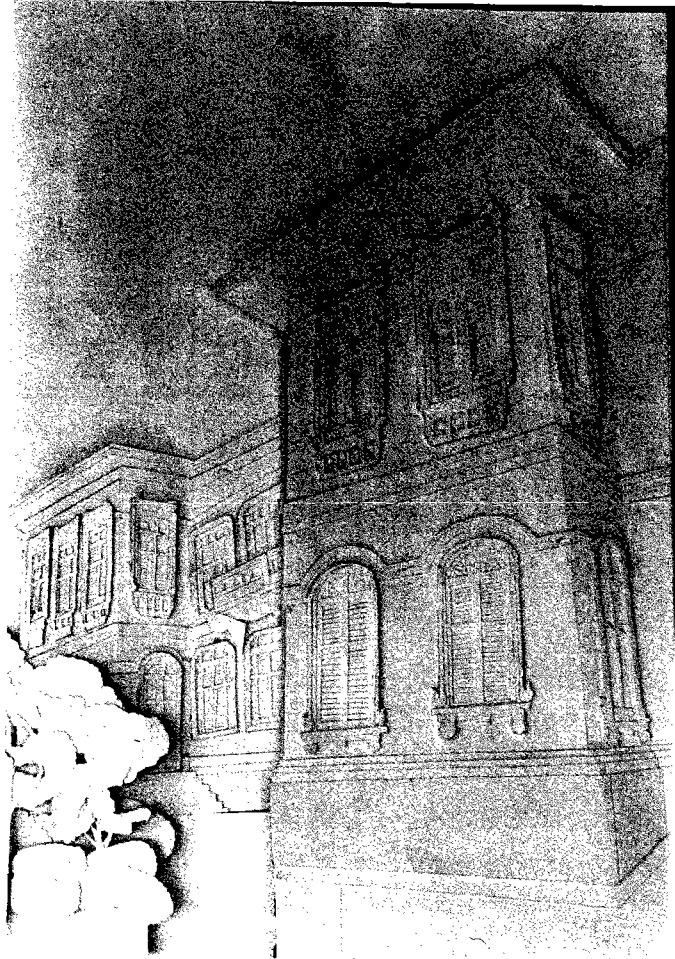
ข้อเสนอแนะ

1. ในการขออนุญาตถ่ายภาพควรขอล่วงหน้าอย่างน้อย 1 อาทิตย์
2. ควรมีผู้ช่วยในการถ่ายภาพและจัดแสง
3. ควรซื้อกระดาษให้มีปริมาณเพียงพอกับจำนวนชิ้นงาน

PROFESSOR

JANUARY

[illegible]

3. **अर्थ** - **वैयर्थ्य**

2. <http://www.psyg.org>

FEBRUARY.

[illegible]

18. *Chlorophyll a*

MARCH

first SUN	first MON	first TUE	first WED	first THU	first FRI	first SAT	first SUN	first MON	first TUE	first WED	first THU	first FRI	first SAT
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

ภาพถ่ายโดย: ชัยวัฒน์

เมษายน

APRIL

วัน	อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30		

วันจันทร์ 10

วันจันทร์ 10

พฤษภาคม

MAY

วัน	อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	

วันจันทร์ 10

วันจันทร์ 10

มิถุนายน

JUNE

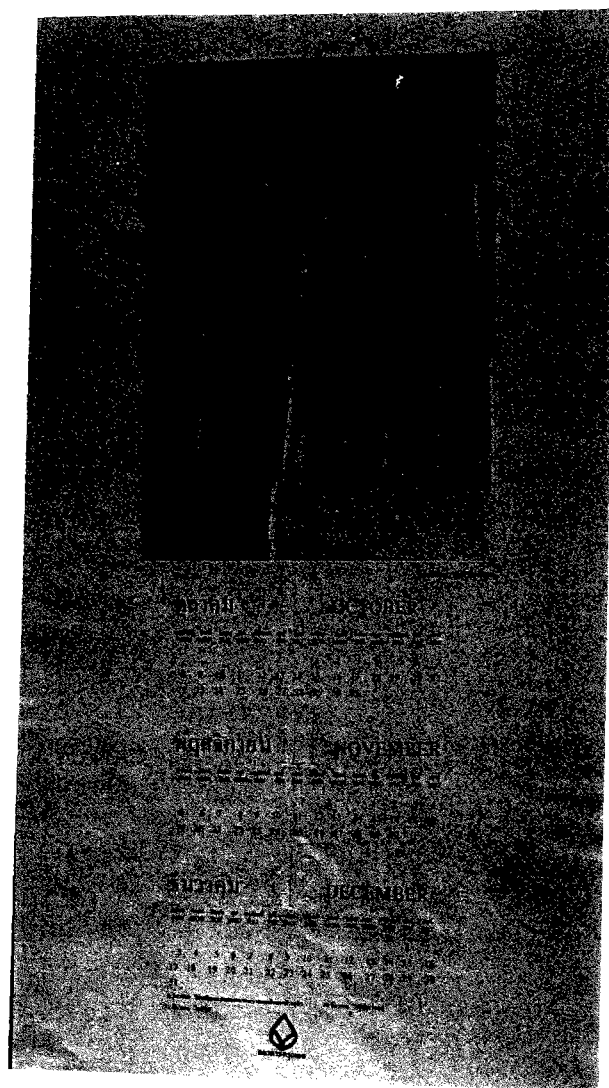
วัน	อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	

วันจันทร์ 10

วันจันทร์ 10

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

ภาคผนวก

PageMaker

คืออะไร

PageMaker เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปโปรแกรมหนึ่งในประเภทของเดสก์ทอป พับลิชิ่ง ซึ่งถูกนำมาใช้เพื่องานด้านงานพิมพ์โดยเฉพาะ

PageMaker เป็นโปรแกรมของ Aldus Corporation โดยมีลักษณะเด่นที่ใช้งานได้ง่ายและมีความคล่องตัวสูง เหมาะแก่การนำมาใช้ในงานพิมพ์ลักษณะ design, ทำ Layout เป็นต้น

วิธีการใช้โปรแกรม PageMaker นั้นโดยการนำเอาข้อความ (text) และรูปภาพ (Graphics) จากโปรแกรมอื่น ๆ มาใช้ในการจัดหน้ากระดาษ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นข้อความหรือรูปภาพก็สามารถทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ทั้งสิ้น เช่น การเปลี่ยนรูปแบบลักษณะตัวอักษร, การพิมพ์ข้อความเพิ่มเติมหรือลบทิ้ง, การตัดต่อภาพ, การเปลี่ยนขนาดของภาพ เป็นต้น และที่สำคัญก็คือให้นึกเสมอว่า ขั้นตอนในการทำงานโดยใช้โปรแกรม PageMaker นี้ ก็ยังคงมีลำดับการทำงานเช่นเดียวกับการทำงานในชีวิตจริง โดยเริ่มตั้งแต่การออกแบบ วางแผนงาน เตรียมข้อมูลต่าง ๆ การนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันในหน้ากระดาษ จนถึงการสั่งพิมพ์

จึงนับได้ว่าโปรแกรม PageMaker เป็นโปรแกรมที่ช่วยงานทางด้านงานพิมพ์ โดยที่สามารถจะนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานต่าง ๆ ได้ตามต้องการ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาโปรแกรม PageMaker

- เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการใช้โปรแกรม PageMaker และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานพิมพ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เป็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ในวงการพิมพ์ที่เรียกว่า ระบบ Desktop Publishing มาช่วยแบ่งเบาภาระหรือความยุ่งยากในการทำงานพิมพ์ ให้ดำเนินไปได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น
- เป็นการสร้างความเข้าใจโดยพื้นฐานในเรื่องของ Desktop Publishing โดยในที่นี้จะแนะนำเฉพาะโปรแกรม PageMaker

ความสามารถของโปรแกรม PageMaker

- ผู้ใช้สามารถจัดทำหน้ากระดาษของงานพิมพ์ต่าง ๆ ได้โดยง่ายและยังสามารถเลือกขนาดของกระดาษได้ตามต้องการ ทั้งยังเลือกที่จะพิมพ์ได้ทั้งแนวตั้งและแนวนอนอีกด้วย
- สามารถนำแฟ้มข้อมูล (File) จากโปรแกรมอื่น ๆ ที่เก็บไว้แล้วมาช่วยในการจัดทำหน้ากระดาษได้
- มีความสามารถในการตัดคำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- สามารถจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขงานต่าง ๆ ได้โดยง่ายเพราะจะดูได้จากหน้าจอโดยตรง
- เลือกใช้ scale ได้ในหน่วยต่าง ๆ พร้อมทั้งไม้บรรทัดไว้ช่วยวัดงานให้ถูกต้องและแม่นยำยิ่งขึ้น
- มี Menu คำสั่งต่าง ๆ และ Toolbox ปรากฏบนหน้าจอให้เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของงานซึ่งสะดวกในการที่จะเลือกมาใช้
- มีคำสั่ง Reverse Type ไว้เพื่อให้เปลี่ยนจากส่วนที่เป็นสีขาว ให้เป็นสีดำ หรืออาจจะเปลี่ยนจากส่วนที่เป็นสีดำให้เป็นสีขาวได้

การนำโปรแกรม PageMaker มาประยุกต์ใช้

โปรแกรม Pagemaker สามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับงานพิมพ์

ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง โดยที่เราสามารถจะแบ่งประเภทของงานพิมพ์ออกเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. สิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ

- สิ่งพิมพ์ที่เป็นสารคดี
 - * หนังสือที่เป็นแบบเรียน
 - * หนังสือที่เป็นตำรา
 - * หนังสือประกอบการเรียนตามสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นต้น
- สิ่งพิมพ์ที่เป็นบันเทิงคดี

2. สิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่ข่าวสาร

- หนังสือพิมพ์
- นิตยสาร วารสารและจุลสาร
- สิ่งพิมพ์โฆษณา เป็นต้น

3. สิ่งพิมพ์อื่น ๆ

- สิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ
 - * กระดาษหัวจดหมาย
 - * จดหมาย
 - * ใบส่งของ
 - * ใบเสร็จ, ใบรับเงิน
 - * ใบโฆษณา, ใบปลิว
 - * ไปสเตอร์ เป็นต้น

หม่อมพระที่นั่งในพระราชวังดุสิต

พระที่นั่งอนันตสมาคม

พระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นสถานที่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2451 เนื่องในโอกาสรัชมิ่งมงคลภิเษกสมโภชสิริราชสมบัติ อันเป็นปีที่พระองค์เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติครบ 40 ปีบริบูรณ์

พระที่นั่งวิมานเมฆ

พระที่นั่งวิมานเมฆเป็นพระที่นั่งภายในบริเวณพระราชวังสวนดุสิต ซึ่งเป็นพระราชวังที่ปลูกสร้างและตกแต่งตามแบบอย่างพระราชวังในประเทศตะวันตก เพื่อเป็นสถานที่สำหรับแปรพระราชฐาน และเป็นพระตำหนักที่ประทับของเจ้านายต่างประเทศที่เสด็จเข้ามาเยี่ยมเยือน

พระที่นั่งอัมพรสถาน

พระที่นั่งอัมพรสถาน เป็นองค์พระที่นั่งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริให้สร้างขึ้น ภายหลังจากที่ดำเนินการก่อสร้างพระที่นั่งวิมานเมฆเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นที่ประทับและทรงพระสำราญ ในคราวที่ทรงเสด็จประพาสพระราชวังดุสิต

พระที่นั่งอภิเศกดุสิต

พระที่นั่งอภิเศกดุสิตใช้เป็นที่ประชุมสภาเสนาบดี และใช้เป็นที่สำหรับเลี้ยงพระราชทานแก่พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ ในงานประจำปีสวนดุสิต แต่ปัจจุบันสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะ

บรรณานุกรม

ทำนอง จันทิมา. การออกแบบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

นิตยสาร A & D.

นิตยสาร ARCH & IDEA.

ปรัชญา ชีวะวัฒนากุล. ศิลปนิพนธ์, วิกิทัศน์การอนุรักษ์ธรรมชาติ. ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม,
2536.

ประธาน วงศ์กิตติถาวร. ศิลปนิพนธ์, การออกแบบในงานปฏิทิน. ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม,
2533.

วิจิต สุวรรณปรีชา. โบราณสถาน ชวดพระที่นั่งนอกเขตพระบรมมหาราชวัง. มปป.

ศิริพงศ์ พยอมรัมย์. เทคนิคงานกราฟฟิก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2537.

สหวิริยาชีสเต็ม, บริษัท. คู่มือการใช้โปรแกรม PageMaker 4.0 for Macintosh. กรุงเทพฯ

อเนก นาวิกมูล. สิ่งพิมพ์คลาสสิก. กรุงเทพฯ : นิตยสาร สารคดี, 2533.